

iT w administracji

Miesięcznik informatyków i menedżerów IT sektora publicznego

nr 3 (184) marzec 2023 | iwadminstracji.pl

Monitoring systemów IT

Zalety monitorowania infrastruktury
Przegląd przydatnych narzędzi

38
Informacja publiczna
Redagowanie strony BIP

42
Organizacja pracy
Sprawozdania w CAS

44
Systemy operacyjne
Zabezpieczenie Windowsa 11

58
Wzmacnianie bezpieczeństwa
Protokół OpenSSH

Temat numeru

- [Szybka reakcja zamiast „gaszenia pożarów”](#)
- Sześć najlepszych programów do monitorowania
- Zabbix: wprowadzenie do monitorowania
- Zabbix: monitorowanie z agentem

Wywiad

- Bardzo szybko dostrześliśmy potencjał technologii low-code- Rozmowa z Emilem Podwysockim

E-urząd i prawo

- Numer PESEL i jego rola w XXI wieku
- Dane osobowe w polskim i unijnym orzecznictwie
- Prawne i organizacyjne aspekty prowadzenia BIP-u

Wdrożenia

- Terminy sprawozdań w Kalendarzu Google’a

Technologie i praktyka IT

- Nowoczesne zabezpieczenia w Windowsie 11
- Rośnie problem przestępczości finansowanej przez rządy
- Notowanie na ekranie
- Nowe generacje CPU Intela i AMD
- Wzmacnianie (hardening) bezpieczeństwa OpenSSH
- Za darmo do urzędu

Testy

- [Pomocny mikrus](#)
- Przegląd: TP-Link VIGI C540-W

Terminy sprawozdań w Kalendarzu Google'a

Prace związane z nadzorem nad sprawozdawczością w Centralnej Aplikacji Statystycznej przebiegają dziś dużo sprawniej. To efekt wdrożenia unikalnego w skali Polski rozwiązania, które bazuje na darmowej aplikacji.

Alicja Bar

Ogólnodostępny Kalendarz Google'a został powiązany z Centralną Aplikacją Statystyczną (dalej: CAS) i jest z powodzeniem wykorzystywany przez urzędników Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego. Terminarz Centralnej Aplikacji Statystycznej jest oprogramowaniem przeznaczonym dla jednostek organizacji pomocy społecznej, samorządu terytorialnego oraz Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (dalej: MRiPS). Jego podstawową funkcją jest wspieranie procesu zbierania informacji w zakresie pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, wychowawczych, funduszu alimentacyjnego, opieki nad dzieckiem do trzech lat i Karty Dużej Rodziny, które powstają na bazie przygotowanych i rozdistribuowanych formularzy. CAS zawiera zbiory centralne, sprawozdania resortowe i jednorazowe, które udostępnia MRiPS oraz wojewodowie. Dodatkowo służą one Głównemu Urzędowi Statystycznemu, regionalnym ośrodkom pomocy społecznej oraz innym uprawnionym podmiotom. – Lubiemy przytaczać dane, chwalić się liczbami oraz oglądać wykresy dynamiki wzrostu świadczeń rodzinnych. Na co dzień nie myślimy jednak o tym, że na ten obraz składa się żmudne zbieranie danych statystycznych przez urzędników z województw i gmin z całej Polski. Aby ułatwić sobie ten proces, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej gromadzi te informacje za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej – wyjaśnia Renata Kostiw-Ryddek, radca wojewody z Oddziału ds. Protokolarnych i Współpracy Zagranicznej w Biurze

Wojewody Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

Cyfrowy mezalians, czyli darmowy kalendarz i aplikacja komercyjna

Centralna Aplikacja Statystyczna (stworzona i wspierana przez komercyjną firmę) pozwala urzędnikom, a przede wszystkim kadrze zarządzającej w administracji, na szybsze i wygodniejsze prowadzenie prac związanych ze sprawozdawczością z zakresu polityki społecznej i rodziny. Terminarz CAS powstał natomiast na podstawie darmowego, ogólnodostępnego Kalendarza Google'a, w którym zostały zebrane i zaprezentowane informacje o terminach sprawozdań dla jednostek sprawozdawczych z województwa śląskiego. Rozwiązanie opracował i wdrożył Marek Zawora, administrator wojewódzki systemów informatycznych (w tym administrator wojewódzki CAS oraz reprezentant województwa śląskiego w Radzie Użytkowników CAS), a także główny specjalista w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach.

Kalendarz Terminy Sprawozdawczości CAS jest dostępny na stronie internetowej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach w zakładce Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej. Można go znaleźć w zakładkach dostępnych po lewej stronie („sprawozdawczość” lub „systemy informatyczne”). – Wydarzenia w Kalendarzu Google'a opisałem w zwięzły sposób i skonfigurowałem jako zdarzenia sprawozdawcze. Korzystamy z ogólnodostępnego narzędzia, które

pozwała nam na drukowanie dokumentów, przenoszenie ich na smartfon i tablet oraz na import do innych kalendarzy, w tym Microsoft Outlook – wyjaśnia Marek Zawora. Wdrożenie Terminarza pozwoliło wyeliminować opóźnienia w przekazie, a w przypadku jednostek tworzących sprawozdawczość w CAS udało się wyeliminować nadmiar sprawozdań na dany dzień. W sytuacji, gdy zdarzeń w Kalendarzu jest wyjątkowo dużo, wystarczy użyć widoku „plan dnia”, który pozwala wyświetlić wszystkie sprawozdania na każdy dzień. Na dole widoku Kalendarza jest link do strony CAS, który ułatwia szybki dostęp (w jednym oknie) do niezbędnych informacji.

Lepsza organizacja pracy zdalnej

Prace nad przygotowaniem Terminarza trwały pół roku i zakończyły się w styczniu 2022 r. To jedyne takie rozwiązanie w Polsce. – Momentem przełomowym i niezwykle trudnym w administracyjnej sprawozdawczości był okres pandemii COVID-19 i działań pomocowych dla uchodźców w związku z wojną w Ukrainie – wspomina Renata Kostiw-Ryddek. Wielostopniowy system Centralnej Aplikacji Statystycznej (wykorzystywany przez urzędników i powiązanych w trybie sprawozdawczym użytkowników jednostek samorządu terytorialnego, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego) spowałniał prace, zawieszat się i gubił terminy. – W styczniu ubiegłego roku zaplanowanych było 71 sprawozdań. Średnio w niektórych miesiącach było ich 55. Natomiast w lutym

ub.r. zdarzył się termin z 19 sprawozdaniami do przekazania w tym dniu. Podział pracy bez kalendarza byłby problematyczny – komentuje Kostiw-Rydzek.

Terminarz po raz pierwszy został wprowadzony w jednostkach sprawozdawczych z województwa śląskiego. Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach, który zarządza na tym poziomie sprawozdawczością własną oraz Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, chciał uporządkować przepływ informacji oraz poprawić przejrzystość i planowość realizowanych zadań. Wdrożenie Terminarza zdecydowanie wpłynęło na lepszą organizację pracy.

Terminy „same się pilnują”

Z Terminarza korzysta obecnie ponad 4 tys. użytkowników CAS i kadry zarządzającej – w tym urzędników, pracowników socjalnych z 1040 jednostek związanych z administracją rządową, samorządową oraz jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej województwa śląskiego. Narzędzie służy także osobom, które nie mają konta w CAS, ale sprawują w administracji funkcje kierownicze, nadzorcze i kontrolne. Terminarz jest na bieżąco uzupełniany informacjami o planowanych sprawozdaniach.

Dane w Terminarzu są zamieszczane zgodnie z planem sprawozdawczym (który wynika z regulacji w ustawach), a także zaraz po opublikowaniu sprawozdania jednorazowego w aplikacji CAS. To proste rozwiązanie do organizacji procesów, które pozwala jednocześnie zaplanować i rozdzielić zadania związane z raportowaniem. – Szczególnie przydatny okazuje się w przypadku pracy rotacyjnej i zdalnej, ponieważ wspiera ciągłość

Sukces wdrożenia zależy w głównej mierze od jakości przepływu informacji oraz od jej aktualności.

realizacji zadań informacyjnych dzielonych na wiele osób, jednostek i podobszarów sprawozdawczych – wyjaśnia Marek Zawora. – Można przewidzieć, że wraz z wejściem w życie zapisów Kodeksu pracy, które umożliwią urzędnikom pracę w trybie zdalnym i hybrydowym, Terminarz będzie podstawowym narzędziem planowania – dodaje Kostiw-

Warto korzystać z ogólnodostępnych narzędzi

Marek Zawora

administrator wojewódzki systemów informatycznych, główny specjalista w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach

Prosty w obsłudze, darmowy Kalendarz Google'a okazał się idealnym rozwiązaniem problemu z przepływem informacji kalendarzowej o sprawozdawczości w Centralnej Aplikacji Statystycznej. Mamy świadomość ryzyka wynikającego z wdrożenia własnych rozwiązań informatycznych. Kalendarz Google'a oceniliśmy jednak jako odpowiedni, a na decyzję o jego użyciu ostatecznie wpłynęła darmowość i powszechność użycia. Sytuacja może się jed-

nak zmienić, podobnie jak w przypadku Google Maps, jeśli korzystanie z niego zacznie wiązać się z opłatami. Z tym niestety trzeba się liczyć, choć – na szczęście – dane wprowadzone do Kalendarza można łatwo przenieść na inną platformę. Aby wdrożenie nowego rozwiązania zakończyło się sukcesem, potrzebny jest czas i pokazanie użytkownikom zalet płynących z wykorzystywania nowego narzędzia. Komfort pracy z Terminarzem CAS należy rozpatrywać

wielopoziomowo – od sekretarza gminy czy miasta organizującego pracę, przez dyrektora i kierownika, kończąc na osobie wprowadzającej dane. Kluczowa jest przy tym instrukcja obsługi nowego systemu. Choć przygotowanie, wdrożenie, utrzymanie i zapewnienie cyklu życia takiego rozwiązania wymaga czasu i dużego nakładu pracy, to komfort pracy administratora wojewódzkiego CAS oraz urzędników i użytkowników CAS jest wyraźnie satysfakcjonujący.

-Rydzek. W ramach wdrożenia rozwiązania opublikowano także podręcznik użytkownika z instrukcją szybkiego orientowania się w symbolice sprawozdań. Symbol sprawozdania jest zbudowany z konkretnych elementów, wskazuje podobszar sprawozdawczy, nazwę oddziału, wydziału, konkretyzuje skrótowo temat sprawozdania, ujęty przedział

sterstwa Rodziny i Polityki Społecznej, które muszą rozliczać się periodycznie z działań w zakresie zabezpieczenia społecznego ujętego w siedmiu ustawach, w ramach których w CAS występują podobszary sprawozdawcze. – Sukces wdrożenia zależy w głównej mierze od jakości przepływu informacji oraz od jej aktualności, a w przypadku Terminarza każdy element składowy został dopracowany – od aplikacji po prosty i intuicyjny szablon do wprowadzania informacji – podsumowuje Zawora. W efekcie praca urzędników jest łatwiejsza, MRiPS otrzymuje informacje na czas, a my możemy korzystać z opracowywanych przez nich statystyk i zestawień. **IT**

czasu oraz osobę, która je sporządza lub wspiera merytorycznie. Pozwala to w bardzo łatwy sposób odszukać sprawozdanie w CAS, a następnie skierować je do realizacji.

Terminarz Centralnej Aplikacji Statystycznej jest oprogramowaniem przeznaczonym dla jednostek organizacji pomocy społecznej, samorządu terytorialnego oraz Mini-

.....
Autorka z wykształcenia jest politologiem. Interesuje się zagadnieniami dotyczącymi administracji publicznej, nowych technologii i e-commerce.